

Zdalipak víte i vy o něm? Na zoubek jsme se podívali webovským prezentacím naší státní zprávy. Vždyť tolik milionů, jako tomu bude letos, již dlouho do našich “odborných” úředníků neteklo. Podívejme se, jak se činí webmasteři placení státem z našich daní.

Velký bratr o vás ví

Začneme hezky shora – na mušce máme Pražský hrad (<http://www.hrad.cz>). Nutno přiznat, že “hradní” web patří skutečně ke graficky výlučným místům, která jsem při zpracování tohoto tématu prošel. Vyvážené, přehledné a barevně sladěné stránky informují sice stručně, ale na úrovni. Aktuálnost, jakož i úplnost informací oceňuji jedničkou s hvězdičkou pro hradního webmastera. Pražský hrad stojí za návštěvu v reálném světě i na webu. Mimochodem, kdo myslíte, že čte e-mail president@hrad.cz?

Jen o stupínek níže “pod Hradem” stojí naše vláda. Nikoliv však co se týče tvorby webových prezentací. Spartánská výchova našich ministrů se projevila i na internetu. Nebo že by si ona momentálně vládnoucí generace neuvědomovala sílu internetu? Výsledky utajených rozhodnutí zde nehledejte, a tak nejzajímavější stránkou jsou “programy příštího zasedání vlády” a kontakty na tiskové mluvčí. Důležitost jednotlivých osob ve vládě se však projevila i na internetu. Premiér Miloš Zeman má v odkazu použito největší písmo a jeho stránka s životopisem je samozřejmě také nejrozsáhlejší. O tom, jak je rozsáhlá, se přesvědčte sami na <http://www.vlada.cz/vlada/vladacr.win.htm>. (Odpověď pro ty, kteří nemají internet: na rozdíl od většiny ostatních má jeho životopis na webu více než jeden odstavec...)

Do Evropy na úrovni

Technicky nejvyspělejší internetovské místo má sídlo v naší Poslanecké sněmovně. Ačkoli design webu dolní komory Parlamentu nehýří všemi barvami (ale kdo by to čekal u tak seriózní instituce?), je to web pohledný a obsahuje komplexní, aktuální a přehledné údaje o zmíněné instituci. Přesně tak, jak by to občan čekal od úřadu v informačním věku na konci dvacátého století. Až se příště budete v hospodě hádat, “kdo jak hlasoval v Parlamentu a kdo spí na jeho schůzích”, zkuste se napřed poučit na <http://www.psp.cz>.

Parlament a Hrad si zaslouží pochvalu, ale ministerstva by zasloužila pokárání. Jejich weby jsou obvykle odstrašujícím příkladem, jak by stránky neměly vypadat. A informační hodnota? Posuďte sami: Ministerstvo dopravy (<http://www.mdcz.cz>) nás zcela vážně informuje, “jak se k nim dostaneme”, a publikuje například i zajisté chvályhodné “zadání soutěže pro výtvarníky”, pokud jde o řešení loga Konference ministrů dopravy. Ministerstvo financí (<http://www.mfcr.cz>) provozuje na nevzhledných stránkách užitečný registr plátců DPH a také zde pravidelně zveřejňuje finanční statistické výsledky českého hospodářství.

Ministerstvu práce a sociálních věcí (<http://www.mpsv.cz>) a Ministerstvu pro místní rozvoj (<http://www.mmr.cz>) bych přiřadil průměrné hodnocení. Našel jsem sice většinu dokumentů a informací, které bych zde čekal, avšak k profesionální prezentaci mají obě ministerstva stále řádný kus cesty. Zato Ministerstvo kultury (<http://www.mkcr.cz>) překvapilo: jeho server je vybaven “nejmodernější technikou” a údajně již běží na procesoru Pentium III. Stručností si web nezadá s webem vládním, jen životopis ministra je o několik řádků delší.

Odkaz na Ministerstvo obrany ze stránek České armády (<http://www.army.cz> – oblíbených našimi hackery) bohužel nefungoval, avšak webmaster alespoň upozornil na probíhající úpravu stránek. Taky se ale nezapomněl pochlubit “zlatou zmijí” za stránku z října roku 1998; tu však musel získat jenom neúčastí dalších vyvolených – na www.army.cz skutečně není nic úžasného a obdivováním hodného.

Stránky Ministerstva zahraničí (<http://www.czech.cz>) již naštěstí vcelku důstojně reprezentují snahu naší země o vstup do Evropy. Přes drobné výhrady je to bezkonkurenčně nejlepší web našich ministerstev. Vřele ho doporučuji všem, kteří chtějí vycestovat. Najdete na něm informace o vízech a ambasádách.

Perlička na závěr

Dál už jen stručně. Ministerstvo zdravotnictví (<http://www.mzcr.cz>) – průměr. Nečekejte zázraky, ale s trochou štěstí najdete, co hledáte. Nejste-li příliš nároční. I když za ty peníze, které jsou ve zdravotnictví...

Ministerstvo školství (<http://www.msmt.cz/cp1250/Default.htm>) – katastrofa. Nechci být špatným prorokem, ale bude-li takto vypadat naše školství v příštím roce, pánbůh s námi. Zkuste raději některý zábavný magazín, “pobavíte” se možná více. Alespoň to krásné barevné počítačové příslušenství si autor mohl odpustit, když už má tu čest vytvářet stránky pro MŠMT.

A slibovaná perlička na závěr. Když jsem onehdy navštívil Ministerstvo průmyslu a obchodu, prozradil mi jeden ze zaměstnanců, jak správně utratit peníze daňového poplatníka na investice do internetu: koupíte server Windows NT a k němu přikoupíte internetový WWW server od nejkvalitnějšího (rozuměj nejdražšího) výrobce. Pointa pro neznalé – server Windows NT již internetový server sám o sobě obsahuje. Když k tomu přidáte několik zahraničních poradců za pár set dolarů na hodinu, recept je téměř hotov. Jen zaplatit... Mimochodem, i prezentaci MPO (<http://www.mpo.cz>), dá-li se tak nazvat, se raději obloukem vyhněte, nechcete-li se vážně rozčílit. Co kdyby vláda místo koordinace čistých rukou zkoordinovala třeba doménová jména svých ministerstev? V názvech je dosud docela guláš, neboli každý pes jiná ves.

Martin Pegner

Vyzkoušejte si – Repligator 4

Nápadité úpravy obrázků v grafických programech nemusí být jen záležitostí profesionálů. Chip vám dá také šanci – s programem Repligator může ke své WWW grafice přidat zajímavé efekty i člověk, jehož talent leží v jiných oblastech života než v počítačové grafice.

Efektní efekty

Nejprve uvedu, co Repligator umí – úpravu obrázků, aplikací různých efektů a transformací. A teď k tomu, co neumí – Repligator není určen k editaci obrázků, k převodu mezi různými formáty ani k retuši obrázků. Repligator tedy není univerzální grafický program; umí pouze aplikovat efekty, ale umí to opravdu dobře.

Repligator vás nezatěžuje komplexním uživatelským rozhraním; jediné, co v něm musíte udělat, je vybrat efekt a nastavit jeho parametry. Různých efektů máte na výběr 28, jejich názvy jsou opravdu nápadité a většinou odpovídají tomu, co filtr s obrázkem udělá. Mozaika, starý film, malíř Paul Klee, Andy Warhol – to je pro příklad několika samovysvětlujících názvů.

Nejlepším stylem práce s programem je opakovaný experiment, při kterém si můžete dovolit dokonce náhodnou volbu parametrů. Program si předchozí kroky experimentů pamatuje, takže si můžete vytvořit hned několik “nástřelů” svojí umělecké tvorby. Výsledek, který se vám líbí nejvíc, potom ručně doladíte změnou parametrů.

Jan Stoklasa

Cesnet běží nad ATM

Novou infrastrukturu své komerční sítě oznámila společnost Cesnet. Ta je v současné době založena na bázi technologie ATM, což jí dovoluje páteřní spoje provozovat až rychlostí až 34 Mb/s. Do zahraničí je síť Cesnetu připojena rychlostí 10 Mb/s, a to prostřednictvím sítě Ebone (akademický Cesnet je pro porovnání připojen do světa dvěma linkami – 16Mb linkou do Německa a 18Mb linkou do USA). V současné době má Cesnet k dispozici 85 přístupových bodů v celé České republice. V nejbližší době Cesnet zahájí prodej bezdrátových připojení na internet, která budou cenově o něco výhodnější, než je tomu v případě standardních pevných linek. Je nutné však vybudovat poměrně hustou síť základnových stanic, neboť dosah všesměrových antén je jen asi dva kilometry.

Zajímavá byla i otázka internetové telefonie, kterou Cesnet jako distributor společnosti IDT u nás nabízí. Tlaky na zastavení této služby totiž přicházejí z jiných stran, než je ČTÚ, nicméně Cesnet hodlá v nabídce pokračovat. Dosud prodal asi 500 virtuálních telefonních karet a silně zvažuje možnost vybudovat speciální dedikovanou linku do USA, což by výrazně zvýšilo kvalitu hovorů.

Internet 99 opožděn

Nasazení tarifu Internet 99, který by měl určitým způsobem zlevnit dlouhodobá volání na internet (a naopak krátkodobá volání výrazně zdražit), se poněkud opozdí. Donedávna na to upozorňovali zatím pouze někteří internetoví poskytovatelé (například společnost Cesnet předpokládá nasazení těchto tarifů až asi v polovině příštího roku), tentokrát jisté problémy přiznal sám telefonní operátor SPT Telecom.

Podle Dany Dvořákové, mluvčí této společnosti, se zavedení služby Internet 99 opozdí o několik týdnů. Příčinou je údajně protahující se jednání SPT Telecomu s Českým telekomunikačním úřadem ohledně zřízení speciálních telefonních čísel, která budou reprezentovat příslušné zvýhodněné přístupové body. Naši uživatelé se tak výhodnějších tarifů zřejmě jen tak nedočkají.

TOP 10 českého internetu

Firma DCCI, zabývající se monitorováním návštěvnosti serveru na českém internetu, zveřejnila statistiky za měsíc listopad. Přehled deseti nejnavštěvovanějších serverů můžete vidět v následující tabulce. I nadále si poměrně s velkým náskokem udržuje své prvenství vyhledávací server Seznam. Listopadové statistiky tohoto serveru jsou navíc obohaceny o službu Kompas, která je sice součástí serveru, ale až donedávna byla auditorována zvlášť. Na druhém místě se již tradičně uvelebil server MujWeb, následován na třetím místě serverem Trafika. Ke změnám došlo až ve druhé polovině první desítky. O 17 % si polepšil Neviditelný pes, a umístil se tedy na šestém místě. Návštěvnost na serveru Mobil se v porovnání s minulým měsícem příliš nezměnila, ale díky zařazení serveru Kompas pod Seznam si Mobil polepšil o jedno místo. Podobně server Seznamka.cz se vyhoupl z devátého místa na osmé. Po výrazném nárůstu (až o 38 %) se do první desítky prodral opět také server Svět namodro.

ISDN od CZCOM již za 690 Kč

Připojení prostřednictvím ISDN poskytuje CZCOM, s. r. o., v Hradci Králové, Pardubicích a Praze. Společnost nabízí dvě ISDN služby: ISDN eco, která nabízí připojení ISDN již za 690 Kč měsíčně (v ceně je 10 hodin + 1 Kč za minutu), a službu ISDN-standard, která poskytuje časově neomezený přístup na internet v ceně 1950 Kč. Služba zahrnuje 5MB e-mailovou schránku a vystavení WWW stránek.

TEN-155 i v Česku

Nová akademická síť vzniká v Evropě. Jedná se o síť TEN-155, která je budována na odlišných linkách, než jaké jsou využívány pro síť TEN-34, a která je pojmenována Quantum. Páteřní linky o rychlosti 155 Mb/s (jejich celoevropskou strukturu buduje společnost UniSource) jsou založeny na technologii ATM (na rozdíl od obdobného amerického projektu Internet2, který je založen na bázi protokolu IP, což poněkud ztěžuje propojení se sítí TEN-155). Jednotlivé země se mohou k síti připojit buď prostřednictvím linky o přenosové rychlosti 155 Mb/s, anebo rychlostí 34 – 45 Mb/s (což je například případ České republiky).

Česká republika je připojena od ledna 1999 rychlostí 34 Mb/s, v polovině roku tuto rychlost zvýší na 45 Mb/s a v roce 2000 by měla být připojena již plnou rychlostí 155 Mb/s. Zároveň s realizací tohoto spojení zruší Cesnet svou linku do zámoří o kapacitě 18 Mb/s, neboť nová struktura dává této

společnosti dostatečnou přenosovou kapacitu pro spojení s USA. Dnes existující síť TEN-34 CZ, která propojuje desítky akademických ústavů a škol, bude přímo připojena do sítě TEN-34. Celkové náklady na implementaci sítě se pohybují nad 500 milionů korun za tři roky a budou z velké části hrazeny ministerstvem školství.

Rychlá pošta

Zasílání vzkazů a dopisů prostřednictvím elektronické pošty po internetu je nesporně výhodnější než klasická pošta obálová. Největší předností je kromě minimálních nákladů také rychlost doručení, která se dá v případě e-mailu počítat na sekundy. Těchto výhod jsou si vědomy i společnosti, které se doručováním klasické pošty zabývají. Některé vidí v internetu nového konkurenta, jiné se snaží internetu využít pro svůj "byznys". Například v USA nabízejí firmy UPS a FedEx dodávku zásilek i prostřednictvím internetu takovým způsobem, aby jejich zaslání mělo právní platnost a adresát se nemohl, v případě potíží, vymlouvat na to, že avizovanou zprávu nikdy neobdržel. Posílání pošty tímto způsobem zahrnuje několik kroků: objednání doručení, zašifrování zprávy a její odeslání, ověření identity odesílatele a příjemce, potvrzení o doručení zprávy a její archivaci. Za službu se sice platí něco kolem pěti dolarů, jedná se však o absolutně nejrychlejší spěšnou poštu, která zatím existuje. Docela by mě zajímalo, zda se něčeho podobného dočkáme v příštích deseti letech i u nás.

Nebezpečný vir na Windows NT

Společnost Network Associates, zabývající se tvorbou antivirových programů, oznámila, že objevila nový a velmi inteligentní vir nazvaný Remote Explorer. Nový vir je atypický především svou velikostí. Zabírá totiž celých 125 Kb, ve kterých se skrývá značné množství "funkcí". Vir je nebezpečný hlavně tím, že se dokáže velmi rychle šířit prostřednictvím počítačové sítě a vážným způsobem poškozují napadené soubory.

Do systému se dostává tradičními metodami – prostřednictvím infikované diskety, ale také pomocí e-mailu nebo při stahování souborů z internetu. První obětí viru se stala počítačová síť telekomunikační firmy MCI WorldCom ve státě Mississippi (USA).

Pavel Louda,

Martin Dvořáček

Krátce z českého internetu

+ Agentura Modré stránky, s. r. o., nedávno upravila svůj server www.stranky.cz do zcela nové podoby a přidala několik nových a zajímavých služeb. Firma nazývá svůj server "druhým českým portálem", který nabízí uživatelům internetu několik denně aktualizovaných katalogů, elektronický obchod pro prodej knih pojmenovaný Český Amazon, denní zpravodajství, elektronický zápisník a další zajímavé služby. Agentura Modré stránky, s. r. o., se tímto krokem snaží zamířit do sféry českých vyhledávacích a portálových serverů. + Firma MOPOS, s. r. o., provozovatel internetové sítě IPNet, oznámila podporu pro standard V.90, který umožňuje přenášet data po telefonní lince rychlostí až 56 kb/s. Uživatelé sítě IPNet se mohou připojit touto rychlostí již ve 12 uzlech, jež se nacházejí ve velkých městech ČR. K tomu však uživatelé potřebují speciální modem s vestavěnou podporou pro

standard V.90 a dobrou telefonní linku (mezi uživatelem a uzlem IPNet mohou být pouze digitální telefonní ústředny). Větší rychlost spojení do internetu se projevuje nejen zvýšením komfortu práce s internetem, ale hlavně snížením doby potřebné pro přenos potřebných dat, a tím i snížením poplatků za telefonická spojení do internetu. + Společnost Globe Internet přemístila svůj server POST.CZ na páteřní síť Video on Line, kterou v České republice provozuje společnost Czech on Line, a. s. Zároveň došlo k upgradu celého systému tak, aby mohl obsloužit větší množství uživatelů. Server www.post.cz je tak v současné době připojen 6Mb linkou do výměnného uzlu NIX.CZ a 4Mb linkou na Slovensko. Sama aplikace potom běží na dvouprocesorovém počítači 2x Pentium II 400 MHz, který disponuje diskovým polem o celkové velikosti 72 GB. + Firma LUKO CZECH-NET, s. r. o., provozovatel internetové sítě CZECH-NET, oznámila zprovoznění dalších dvou nových uzlů ve městech Nový Jičín a Vrchlabí. + Vyhledávací server www.zmije.cz, který provozuje společnost M.I.A., a. s., byl nedávno upraven do nové vizuální podoby. Současná kombinace béžové a červené barvy na bílém podkladu je mnohem lepší než předchozí ponurá kombinace šedé a modré barvy na černém pozadí. Kromě odkazů na WWW server v rámci české domény zde naleznete i další zajímavé služby. + Internetový obchod Český Amazon (obchod.stranky.cz), zabývající se prodejem knih a cédéček, se opět rozrostl. Přibýlo několik stovek nových titulů v oblasti CD, MC a videokazet z nabídky firem Bonton, Panther a Produkce českého videa. Bylo také vylepšeno fulltextové vyhledávání a došlo k rozšíření nabídky videotitulů do několika skupin podle abecedy. + Společnost CZCOM, s. r. o., provozovatel stejnojmenné internetové sítě, oznámila další zvýšení své konektivity do zahraničí. Ve spolupráci s firmou Telenor došlo k zvýšení kapacity zahraniční linky z 256 kb/s na současných 768 kb/s. + Firma InWay, a. s., která je jedním z členů sdružení NIX.CZ, zprovoznila peering s firmou IBM. V současné době má InWay uzavřeny peeringové dohody s 15 dalšími poskytovateli připojení do internetu. + Společnost AutoCont CZ, která patří k předním tuzemským dodavatelům výpočetní techniky, zprovoznila pro své zákazníky nový WWW server, který slouží pro nákup zboží přímo prostřednictvím internetu. Server se nachází na adrese shop.autocont.cz a je velmi pěkně graficky zpracován.

Krátce ze zahraničí

+ Soukromá nizozemská telekomunikační společnost KPN a společnost Qwest Communication, Inc., oznámily vytvoření společného podniku, který vybuduje a bude spravovat vysokokapacitní evropskou optickou síť, založenou na internetových technologiích (protokol TCP/IP). Tato nová síť bude propojena s internetovou sítí firmy Qwest a bude sloužit pro přenos datových, obrazových a hlasových služeb. Oba partneři hodlají investovat do projektu nové sítě přes 700 milionů dolarů. + Firma Microsoft podala žalobu na dvě osoby z Texasu (USA), které si zaregistrovaly domény microsoftwindows.com a microsoftoffice.com. Celá kauza by zřejmě nevyplavala na povrch, kdyby oba zmínění "vyděrači" nepožadovali od firmy Microsoft následné odkoupení jimi registrovaných domén za cenu 50 000 a 100 000 dolarů. Místo očekávané odměny a rychlého zisku si oba zmiňovaní "vysloužili" žalobu za zneužívání ochranné známky Microsoft a za matení uživatelů. + Firma Netscape nabízí zajímavou službu. Firmy, které uvažují o zřízení svého vlastního firemního portálu (WWW server s širokou nabídkou služeb), mohou při jeho tvorbě využít funkcí a služeb serveru Netcenter. Tato služba bude zpoplatňována na základě množství uživatelů, kteří se na takto vytvořený firemní portál podívají. Zatím se mluví o ceně mezi třemi až devíti dolary za jednoho uživatele na rok. + Na základě rozhodnutí soudu dostala firma Microsoft přesně 90 dnů na to, aby opravila chybnou implementaci Javy ve svých produktech. Microsoft nedávno požádal soud o prodloužení této lhůty minimálně o jeden měsíc. Zároveň s tím se proti původnímu rozhodnutí opět odvolal. + Uvolnění telekomunikačního trhu ve Španělsku nese své první ovoce. Firma Retevision, jeden z prvních konkurentů až doposud monopolní společnosti Telefonica, nabízí až o 10 % nižší poplatky za připojení k internetu a další konkurenční firma Uni2 nabízí speciální levnější noční tarify. Nezbývá než doufat, že k liberalizaci v oblasti

telekomunikací dojde i u nás, a to dříve než po roce 2001. + Podle posledních přehledů, které zveřejnila firma Media Metrix, se neotřesitelná pozice vyhledávacího serveru Yahoo začíná měnit. Podle průzkumů této firmy navštívilo Yahoo 48 % uživatelů internetu a fulltextový prohlížeč Lycos již celých 45 % uživatelů internetu (nárůst o 5 %). Naopak návštěvnost serveru Infoseek o několik procent klesla, a sice na 20,2 %.